HEEMKUNDEKRING "PEELLAND"

te

HELMOND

Waarn.secretariaat:
Oostende 31A,
Helmond.

No.2 - 1963.

Bijdragen voor
dit blad aan:
C. van Bokhoven,
Oostende 31a,
Helmond.

Jaarvergadering.

L.S.,

Wij hebben de eer U uit te nodigen tot bijwoning der jaarvergadering op:

woensdag 27 maart 1963 in Hotel St.Lambert, Markt, Helmond.

Ook dit jaar zal de vergadering worden voorafgegaan door een koffiemaaltijd waaraan, naar wij vertrouwen, weer vele leden met hun introducés zullen deelnemen.

De heer W.J.M.Leideritz, uit 's-Hertogenbosch, heeft zich bereid verklaard tijdens deze vergadering een causerie met lichtbeelden te houden over het voor Helmond zeer aantrekkelijke onderwerp: "Tramwegen in Oostelijk Noord-Brabant". Aan de destijds zozeer bekende tram "'s-Hertogenbosch-Helmond" zal bijzondere aandacht worden besteed.
Het zal voor ieder boeiend zijn de hoogst interessante geschiedenis van deze tram vanaf haar oprichting (1883) tot aan haar liquidatie (1933) te volgen.

Het program van deze avond is als volgt:

7 uur gemeenschappelijke koffiemaaltijd,
waarna de jaarvergadering.

Agenda:

1. Verslag van de waarnemend secretaris.
2. Verslag van de penningmeester.
3. Bestuursverkiezing.
   Candidaten kunnen vóór de vergadering bij de voorzitter worden opgegeven.

4. Benoeming kascommissie.
5. Rondvraag.
6. Causerie met lichtbeelden over:
   "Tramwegen in Oostelijk Noord-Brabant" door de Heer W.J.M.Leideritz.

De leden die aan de koffietafel wensen deel te nemen worden vriendelijk verzocht bijgaande antwoord-coupon (uiterlijk 25 maart a.s.) in te zenden aan: C. van Bokhoven, Oostende 31A, Helmond. (tel.5382).

Wij wensen U een prettige avond toe.

Het Bestuur.

Is Uw familie van Helmondse afkomst?

X

Zoals we in het eerste artikeltje van deze reeks schreven, maken deze stukjes volstrekt geen aanspraak op volledigheid. We gebruiken hierbij slechts de losse aantekeningen, die wij in de loop van ruim veertig jaren verzamelden uit allerlei betrouwbare bronnen, als doop-, trouw- en begrafenisboeken enz. enz.

Ons doel is dan ook geen ander, dan voor diverse families, waarvan sommige menen dat ze "echte" Helmonders zijn aan te tonen, dat hun voorouders eerst in vorige eeuwen van elders zich in Helmond hebben gevestigd.

Zo bijvoorbeeld de familie Relou, waarvan de aannemersfamilie en de brandstoffenhandelaar momenteel, naar ik vermoed, wel de voornaamste vertegenwoordigers zijn. Sinds ongeveer twee eeuwen woont deze familie in onze stad.

De oudste voorvader die ik vond, was Jan Francis de Roullou, een jongeman, die geboren was te Maarhees en die 24 oktober 1750 voor de predikant van Bakel in het huwelijk trad met Jenneke Jan Joost Rijnders, een jonge dochter uit Bakel geboren.

Hierbij twee opmerkingen. De vreemd klinkende naam, die in vroeger jaren ook wel geschreven werd Rillou en Gelou, doet het vermoeden rijzen, dat de familie oorspronkelijk uit Frankrijk afkomstig is.

Doordat die vreemde familienaam bij de doop van een kind steeds mondeling werd meegedeeld, is het heel gewoon, dat de pastoor deze (op het gehoor) heel anders inschreef dan zijn oudere ambtgenoot, die een dertig veertig jaren terug de naam van de vader inschreef, toen deze gedoopt werd.

Dat bovenstaand huwelijk van twee rooms-gedoopten voor de dominee gesloten werd, behoeft geen verwondering, als we denken onder welke omstandigheden die mensen toen leefden. In deze streken was de openbare uitoefening van de Roomse godsdienst verboden en waren de kerken in handen van de protestanten. Een huwelijk - om wettig te zijn - moest gesloten zijn voor de schepenen van het dorp - maar dat kostte geld! - of voor de predikant. Minvermogenden lieten zich dan ook heel vaak bij de dominee inschrijven en ontvingen (blijkens de trouwboeken van de pastoors) enige tijd daarvoor of daarna het sacrament van het huwelijk.

Het oudste kind uit het huwelijk Relou-Rijnders is wellicht geweest Cornelis Relou, die omstreeks 1751 te Bakel werd geboren en die na zijn huwelijk zich in Helmond als landbouwer vestigde. Uit zijn huwelijk met Antonia van de Vorst werden in het doopboek van de parochie van St.Lambertus te Helmond tussen 1776 en 1797 meerdere kinderen opgetekend.

Een dezer, Jan Relou, eveneens landbouwer, die gehuwd was met Antonet Verhoeven, (een meisje uit Beek en Donk afkomstig) werd eveneens vader van een groot gezin.

Een van die kinderen Joost Relou, die gehuwd was met Catharina Dekkers, kreeg later een zoon, Godefridus Franciscus Relou genaamd. Uit zijn huwelijk met Antonetta van Eemeren werd 17 december 1918 te Helmond een zoon geboren, Franciscus Petrus Maria Relou, die als lid van de congregatie der missionarissen van het H.Hart op 10 aug.1942 te Stein (L) werd priester gewijd en in april 1946 als missionaris naar Brazilië is vertrokken.

Jac. Heeren.

Helmond in 1863.

Ofschoon het jaar 1863 voor Helmond verre van rooskleurig is geweest was het in menig opzicht voor onze stad toch belangrijk. Uit de aanwezige verslagen en stukken worden hierna enige punten vermeld.

Tengevolge van de Amerikaanse burgeroorlog (1861-1865) bleef de ongunstige gang der fabrieken aanhouden. De grondstoffen stegen tot ongekende prijzen. De uitvoeren in 1863 bedroegen nog slechts 1/3 van die van 1861 en ongeveer de helft van die van 1862. De vervaardiging van katoenen weefgoederen ging meer en meer achteruit. Men had reeds lang met verlies gewerkt en uitzicht op spoedig herstel van de toestand was er niet. Daarom ging men de linnenfabricage beproeven. Voor de wever was dit een ongewoon werk en voor de fabrikant was het een nieuwigheid, hij had hiermede nog geen ervaring. In het begin liep het dan ook niet bepaald gunstig, maar men zette door. De wever raakte aan het werk gewend en velen die anders brodeloos zouden zijn geweest vonden in het linnenweven hun bestaan. De katoendrukkerij van van Vlissingen kon ondanks de ongunstige omstandigheden vrij levendig blijven doorwerken. Deze fabriek kon in 1863 naar Ned.Oost-Indië nog ruim 700.000 ellen gedrukte katoenen lijnwaden exporteren, tegen ruim 900.000 in 1862.

Anders was het met de Turks of Andrianopel roodververijen die uitsluitend op Amerikaans garen waren aangewezen. Op één na werden zij gesloten. De wollen kousenfabrieken tevens tricots waren van voldoende orders voorzien. De kunstwolfabriek van P. en S. van Vlissingen breidde zich uit en trok vele werklieden, vrouwen en kinderen aan. Rooyakkers en van den Boom richtten een fabriek van ijzerwaren op. De gevestigde tabak- en sigarenfabrieken hadden voldoende werk en waren zelfs in staat zich uit te breiden. De bierbrouwers waren blijkens het verslag van de Kamer van Koophandel weinig actief. Indien zij er zich op toe zouden leggen, zo zegt genoemd verslag, dan zouden zij zeer zeker een groot afzetgebied vinden in Holland en zelfs in onze Koloniën want de Helmondse bieren zijn beroemd.

Vanzelfsprekend ondervond de winkelier de neerslag van de slechte toestand in de fabrieken.

Het Departement Helmond van de Nederl.Maatschappij tot bevordering van Nijverheid organiseerde een grote verloting om de noodlijdende bevolking te helpen. Uit het gehele land kwamen aanvragen om loten. De loterij werd een groot succes.

Op aandringen van de Commissaris des Konings werden besprekingen gevoerd tot oprichting van een R.H.B.S. in onze stad. De commissaris vond Helmond zo belangrijk dat, niettegenstaande het maar 6263 inwoners telde,het gemeentebestuur alles in het werk moest stellen om in onze stad een R.H.B.S. met driejarige cursus te verkrijgen. (Volgens de wet op het Middelbaar Onderwijs moest in plaatsen met 10.000 inwoners en meer een R.H.B.S. gevestigd worden). De onderhandelingen met de Minister van Binnenlandse Zaken hebben een goed resultaat gehad want in 1867 werd de school geopend.

Op 19 maart 1863 werd de gemeentelijke tekenschool, die in verband met de technische ontwikkeling in een grote behoefte voorzag, geopend.

Een belangrijk gebeuren was wel het verschijnen der wetten resp. 24 juni en 26 december 1863 inzake de onteigening van percelen ten behoeve van de spoorweg van Venlo naar Helmond. Eindelijk, na vele jaren onderhandelen, kon dan een begin gemaakt worden met de aanleg van de spoorweg. Volgens de bij het besluit behorende staat moesten in de verschillende gemeenten waardoor de aanleg zou geschieden vele percelen en huizen van verschillende eigenaars worden onteigend. In Helmond moesten 55 personen weiland, bouwland, moestuinen of tuinen tot Algemeen nut aan de Staat[redacted] afstaan. Slechts 5 huizen en de Katoenblekerij van Hendrika Raymakers moesten ten behoeve van de spoorweg worden afgebroken. De spoorweg werd geopend in 1866.

C. van Bokhoven.

40 J A A R

K A S T E E L - R A A D H U I S.

Op 5 april a.s. zal het 40 jaar geleden zijn, dat het voormalig Kasteel van Helmond door de Commissaris der Koningin in de Provincie Noord-Brabant, Mr. A.E.J. Baron van Voorst tot Voorst, werd geopend als Kasteel-Raadhuis der gemeente Helmond.

v.B.

Nieuwe leden.

De Heer A.Heldens, Goudsbloemstraat 23, Mierlo-Hout.

De Heer J. Maas, Julianalaan 43, Helmond.

Mevrouw M.Hafkenscheid, Frans Halslaan 10, Helmond.

Mejuffrouw P.M.J. van der Zanden, Houtse Parallelweg 70, Helmond.

==========